

הוראה תקדימית של בג"ץ למדינה: להבהיר את יחסיה עם דרום לבנון

הצו ניתן בעתירה לשחרר 4 לבנונים מאל-חיאם

מאת משה ריינפלד

הקישור ללבנון (יק"ל), תא"ל אלי אמיתי, נמסר שב-97' שהו בתחום דרום לבנון יותר מאלף חיילי צה"ל, ו-2,500 חיילי צד"ל. עוד נאמר שלצה"ל יש בסיסים צבאיים בשלושה יישובים בדרום לבנון. צה"ל גם סלל כבישים העוקפים את הכפרים באזור. הפרקליטות טוענת שאמנם צה"ל וצד"ל מתאמים את הפעילות הצבאית, וכי לצה"ל יש השפעה על הפעילות הצבאית של צד"ל, אך "לצד"ל יש שיקול דעת משלו ולעתים הוא מקיים פעילות צבאית עצמאית המנוגדת למדיניותה הביטחונית של ישראל".

בתחום האזרחי אמנם נותנת יחידה של צה"ל סיוע מוגבל לתושבים, אך רוב הפעילות האזרחית, ובכלל זה בתחומי החינוך, הבריאות, המים החשמל, המשטר וכו' המשפט, היא של ממשלת לבנון.

אבל באי כוח העותרים, עוד כי הדין תמר פלג שדיק ודן יקיר, טוענים שדווקא נתונים אלה מחזקים את עמדתם שישראל מקיימת שליטה אפקטיבית בדרום לבנון, באמצעות צה"ל וצד"ל, ולכן, אחראית לנעשה בכלא אל-חיאם. לדבריהם, ישראל משתתפת בניחול הכלא ומפקחת על הנעשה בו.

בג"ץ הודה אתמול, זו פעם ראשונה, למדינה להבהיר את מהות היחסים בינה לבין צד"ל ואזור הביטחון בדרום לבנון. השופטים שלמה לוין, יעקב טירי קל ודודית בייניש הוציאו צו על תנאי המורה למדינה למסור תצהיר על כך בתוך 45 יום.

הצו ניתן בעתירתם של האגודה לזכויות האזרח, המוקד להגנת הפרט, להורות לצה"ל לשחרר לאלתר ארבעה לבנונים, שניים מהם קטינים, העצורים בכלא אל-חיאם בדרום לבנון, או לפחות להתיר לנציגי הארגונים ולעוד כי דין מטעמם לבקר בכלא ולהיפגש עם העצורים. בעתירה נטען שהעצירים עוברים עינויים קשים.

בהודעה שמסר בא כוח פרק ליטות המדינה, עו"ד מלכיאל בלס, לבג"ץ לקראת הדין בעתירה, נטען כי "לישראל אין שליטה אפקטיבית בדרום לבנון; צד"ל אינו כפוף לצה"ל; וישראל גם אינה מנהלת את מתקן אל-חיאם". אבל השופט לוין אמר אתמול לעו"ד בלס כי מההודעה לא ברור מהם היחסים בין ישראל לדרום לבנון.

בהודעת הפרקליטות, המהודקת בתצהיר של מפקד יחידת